

Projednáání přestupku

V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 70/2007, ze dne 25.9.2007)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného J. M., proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005, a proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2, § 270 odst. 1 a 271 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 256 tr. ř. a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. M. Napadené usnesení Nejvyšší soud České republiky zrušil, stejně zrušil i rozsudek Okresního soudu v Příbrami ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. 1 T 150/2003, jako i též všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Obviněného J. M., Nejvyšší soud České republiky podle § 226 písm. b) tr. ř. per analogiam zprostil návrhu státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Příbrami na potrestání, sp. zn. Zk 102/2003, pro skutek spočívající v tom, že dne 17. 10. 2003 okolo 15.06 hodin v rekreační oblasti R. v katastru obce S. J., okr. P., po spojovací komunikaci mezi osadou D. a silnicí řídil motocykl tov. zn. Simson bez RZ, ačkoli rozhodnutím Městského úřadu v S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/Sř-2003, které nabylo právní moci dne 13. 9. 2003, mu byl vysloven trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců, tedy od 13. 9. 2003 do 13. 9. 2004, čímž měl tento spáchat trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl, že pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005, byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 259 odst. 3 tr. ř. a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. M. a napadený rozsudek zrušil. Dále zrušil výrok o souhrnném trestu z rozsudku Okresního soudu v Příbrami ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 4 T 167/2004, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2006, sp. zn. 9 To 137/2006, jakož i též všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a Krajskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Ze spisu Okresního soudu v Příbrami, sp. zn. 1 T 150/2003, bylo zjištěno, že dne 31. 10. 2003 vydala samosoudkyně trestní příkaz, jímž byl obviněný J. M. uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., kterého se dopustil jednáním ze dne 17. 10. 2003, když v katastru obce S. J., okr. P., řídil motocykl tov. zn. Simson bez RZ, přestože mu rozhodnutím Městského úřadu v S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/Sř-2003, které nabylo právní moci dne 13. 9. 2003, byl vysloven trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců, tedy od 13. 9. 2003 do 13. 9. 2004. Za uvedený trestný čin

byl odsouzen podle § 171 odst. 1 tr. zák. za použití § 314e odst. 2 tr. ř. k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků. Proti trestnímu příkazu podal obviněný včas odpor, trestní příkaz byl zrušen a ve věci bylo nařízeno hlavní líčení.

Rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. 1 T 150/2003, byl obviněný J. M. uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., kterého se dopustil jednáním ze dne 17. 10. 2003, když v katastru obce S. J., okr. P., řídil motocykl tov. zn. Simson bez RZ, přestože mu rozhodnutím Městského úřadu v S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/Sř-2003, které nabylo právní moci dne 13. 9. 2003, byl vysloven trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Za uvedený trestný čin byl odsouzen podle § 171 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků.

Proti rozsudku podal obviněný J. M. odvolání a Krajský soud v Praze usnesením ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, jeho odvolání podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

Dále byl jmenovaný odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 2 T 27/2005, za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a trestný čin útok na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zák. dílem dokonáný, dílem ve stádiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. podle § 155 odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří roků, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost zaplatit Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra ČR částku 449,- Kč a podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená H. P. odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Trestné činnosti se dopustil jednáním ze dne 5. 2. 2004, kdy po předchozím požití alkoholických nápojů řídil v obci H., okr. P., osobní motorové vozidlo tov. zn. Lada 2101 bez platné SPZ, přestože mu rozhodnutím Městského úřadu v S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/Sř-2003, které nabylo právní moci dne 13. 9. 2003, byl vysloven trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Poté, co byl hlídkou policie ČR učiněn pokus o jeho zastavení a kontrolu, objel policejní vozidlo, které jej zastavilo, a pravou stranou svého vozidla srazil pprap. H. P., čímž jí způsobil lehké zranění spočívající v odřenině levé dlaně a poranění lýtka levé nohy, přičemž provedení útoku bylo způsobilé přivodit poškozené závažné mozkomíšní, páteřní a končetinové zranění s dobou léčení přesahující 6 týdnů.

Proti rozsudku podal obviněný J. M. odvolání a Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005, podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. napadený rozsudek zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl sám a obviněného uznal vinným trestnými činy maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zák. a uložil mu podle § 155 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání dvou roků, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem. Také rozhodl shodně o náhradě škody.

Proti pravomocnému rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005 a pravomocnému usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného J. M.

Vytkl v ní, že rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005, byl zákon porušen v ustanovení § 254 odst. 1 a § 259 odst. 3 tr. ř. a v řízení předcházejícím v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. ve vztahu k ustanovením § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. v neprospěch obviněného J. M.

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti uvádí, že lze souhlasit se závěrem odvolacího soudu, že se obviněný J. M. dopustil jednání popsaného ve výroku rozsudku spáchaného ke škodě pprap. H. P., přičemž toto jednání bylo rovněž správně kvalifikováno jako trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zák. Nesouhlasí ovšem s tím, že do výroku o vině bylo zahrnuto i jednání obviněného, které mělo spočívat v nerespektování zákazu řízení motorových vozidel uloženého mu rozhodnutím správního orgánu, které bylo kvalifikováno jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. Odvolací soud sice zjistil, že rozhodnutím Městského úřadu v S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, bylo rozhodnuto mimo jiné o uložení zákazu řízení motorových vozidel J. M. na dobu jednoho roku od právní moci tohoto rozhodnutí, ale odvolací soud se dostatečným způsobem nezabýval tvrzením obviněného, že mu uvedené rozhodnutí nebylo nikdy doručeno.

Z fotokopie spisu Městského úřadu v S. vedeného pod sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003 vyplynulo, že o osobní doručení předmětného rozhodnutí obviněnému byla požádána Policie ČR v S. Z úředního záznamu policejního inspektora nstržm. H. ze dne 28. 8. 2003 vyplývá, že tohoto dne proběhl pokus o doručení písemnosti. Obviněný tuto písemnost odmítl převzít. Následně za přítomnosti P. H. a J. H. byla rozbalena obálka a obviněný byl seznámen s jejím obsahem. Poté byl vyzván, aby převzal zaslouanou složenku, což také odmítl s tím, že o daném skutku mu není nic známo. Tomuto seznamování byl přítomen i další policista stržm. V. Na základě shora uvedených listinných důkazů soud prvního stupně v rámci řešení předběžné otázky ohledně toho, zda rozhodnutí Městského úřadu v S. nabylo právní moci, uzavřel, že je zřejmé, že obviněný byl o přestupkovém řízení informován a rozhodnutí přestupkového úřadu mu bylo policistou, který prováděl doručení rozhodnutí, přečteno, přičemž obviněný odepřel písemnost převzít. Za této situace byla písemnost řádně doručena podle správního řádu a sankce mu byla uložena pravomocně. Pokud obviněný odepřel písemnost převzít, nese tíži tohoto svého rozhodnutí, neboť písemnost je řádně doručena i tím, že ji adresát odepře přijmout, pokud je následně řádně poučen. Ke stejnému závěru dospěl i odvolací soud, který ve svém rozhodnutí uvedl, že ze správního spisu plyne, že obviněný odmítal jakoukoliv součinnost v řízení o přestupku, odmítal přijetí písemností, takže ty mu byly doručovány policií v jeho přítomnosti a za přítomnosti svědků, přičemž byly otevírány a čteny. Jestliže správní orgán poté vyznačil právní moc rozhodnutí, není důvodu pochybovat o tom, že obviněný byl i poučen tak, jak být měl, tedy že odmítnutím převzetí písemností platí fikce doručení. Stěžovatel dále cituje zejména ustanovení § 24 tehdy platného zákona č. [71/1967](#) Sb., správní řád, ve znění platném ke dni doručování rozhodnutí správního orgánu s poukazem na odstavce 2 a 3 citovaného ustanovení tj., že pokud odepřel adresát bezdůvodně písemnost přijmout, je doručena dnem, kdy její přijetí bylo odepřeno; na to musí doručovatel adresáta upozornit (§ 24 odst. 2, 3 správního řádu).

Z přestupkového spisu není zřejmé, zda policista, který předmětné rozhodnutí obviněnému doručoval, tohoto upozornil na skutečnost, že dnem odmítnutí je zásilka doručena, což je podmínkou pro to, aby počala běžet lhůta pro podání odvolání (§ 54 odst. 2 správního řádu). Z ničeho dalšího pak nelze dovodit, že by obviněný M. byl při odmítnutí převzetí zásilky poučen o procesních následcích bezdůvodného odepření. Znamená to, že při doručování správního rozhodnutí nebylo postupováno v souladu s tehdy platnou zákonnou úpravou a správní rozhodnutí proto nelze mít za řádně doručené. Pak nelze ani dospět k závěru, že by takové rozhodnutí bylo pravomocné, tedy že uplynula lhůta k podání opravného prostředku. Pakliže usnesení nenabylo právní moci, nemohl započít běh výkonu uložené správní sankce zákazu činnosti řízení motorových vozidel, který by mohl obviněný stíhaným jednáním porušit. Dle názoru stěžovatele tak odvolací soud nesplnil svoji přezkumnou povinnost, když se ztotožnil se závěry soudu prvního stupně a vyhodnocením shora provedených důkazů dospěl ke stejné nesprávnému závěru, že shora popsaným jednáním obviněného M. byly naplněny zákonné znaky trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. písmo c) tr. zák. a obviněného sám tímto trestným činem uznal vinným.

V případě napadeného usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného M. v ustanoveních § 254 odst. 1 a § 256 tr. ř. a v řízení jemu předcházejícím v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. ve vztahu k § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. Z obsahu trestního spisu Okresního soudu v Příbrami vedeného pod sp. zn. 2 T 27/2005 vyplývá, že samosoudkyně nalézacího soudu měla k dispozici shodné podklady ke zjištění skutkového stavu ve věci jako senát téhož soudu rozhodující ve věci ad I., přičemž při posuzování předběžné otázky ohledně toho, zda rozhodnutí Městského úřadu v S. nabylo právní moci, dospěla samosoudkyně ke shodným závěrům, s nimiž se následně ztotožnil i soud odvolací.

Pokud se tedy odvolací soud se závěrem soudu I. stupně o řádném doručení rozhodnutí a s tím spojenými právními důsledky bez dalšího ztotožnil, nesplnil svoji přezkumnou povinnost a pochybil, když zamítl odvolání obviněného jako nedůvodné.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř. porušení zákona ve vytykaném směru, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil v trestní věci Okresního soudu v Příbrami vedené pod sp. zn. 2 T 27/2005 napadený rozsudek Krajského soudu v Praze, ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř. a věc vrátil Krajskému soudu v Praze, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Dále aby ve věci vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 1 T 150/2003 zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, jakož i veškerá další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř. případně podle § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím zjištěním a závěrům.

Nejvyšší soud se předně zabýval námitkou ministra spravedlnosti, že napadeným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, došlo k porušení ustanovení § 254 odst. 1, § 256 a § 2 odst. 6 tr. ř. ve vztahu k ustanovení § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. se trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí dopustí ten, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu tím, že vykonává činnost, která mu byla zakázána,

Podle § 254 odst. 1 tr. ř. nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. ř., přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytykaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytykány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 256 tr. ř. odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.

Podle § 2 odst. 5 tr. ř. orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí.

Podle § 2 odst. 6 tr. ř. orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Podle § 24 odst. 1 zák. č. [71/1967](#) Sb., o správním řízení (platný do 1. 1. 2006), tj. zákona platného v době doručování rozhodnutí Městského úřadu v S. obviněnému J. M., se důležité písemnosti, zejména rozhodnutí, doručují do vlastních rukou. Dle odst. 2 nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místě příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Dle odst. 3 odepřel-li adresát bezdůvodně písemnost přijmout, je doručena dnem, kdy její přijetí bylo odepřeno; na to musí doručovatel adresáta upozornit.

V projednávané trestní věci byl obviněný J. M. odsouzen pravomocně rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. 1 T 150/2003, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, podle § 171 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků. Trestné činnosti se měl dopustit jednáním ze dne 17. 10. 2003, když v katastru obce S. J., okr. P., řídil motocykl tov. zn. Simson bez RZ, přestože mu rozhodnutím Městského úřadu v S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, které nabylo právní moci dne 13. 9. 2003, byl vysloven trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců.

Podstatou odsouzení bylo to, že se v době, kdy mu běžel správním orgánem uložený zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, řídil motocykl tov. zn. Simson bez RZ.

Jak vyplývá z přestupkového spisu Městského úřadu S. vedeného pod sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, byla Policie ČR, Obvodní oddělení S., požádána přípisem ze dne 8. 7. 2003 o doručení obviněnému J. M. předvolání k ústnímu jednání o přestupku na den 19. 8. 2003. V žádosti se mimo jiné uvádí, „v případě, že obviněný nepřevezme, odmítne převzít doručenkou, proveďte v přítomnosti jiné osoby seznámení s uvedenou písemností a o věci vyhotovte úřední záznam“. Odkaz na ustanovení § 24 odst. 3 zák. č. [71/1967](#) Sb. žádost neobsahuje. Dne 17. 7. 2003 kolem 20.00 hodin bylo Policií ČR Okresní ředitelství Příbram Obvodní oddělení S. doručováno obviněnému J. M. předvolání k ústnímu jednání o přestupku, které se mělo konat dne 19. 8. 2003 v 8.30 hodin v budově Městského úřadu S. Z úředního záznamu sepsaného vedoucím OOP S. kpt. R. (č.l. 14 přestupkového spisu) vyplývá, že předvolání odmítl obviněný bez odůvodnění převzít. Obviněný byl podle pokynů obsažených na žádosti o doručení poučen a byl mu sdělen obsah písemnosti za přítomnosti nstržm. P. Zda byl obviněný upozorněn na následky odepření přijetí písemnosti, není v záznamu uvedeno. Městský úřad S. vydal dne 20. 8. 2003 po prostudování spisu a projednání věci v ústním jednání v nepřítomnosti rozhodnutí, dle kterého obviněného J. M. uznal vinným z přestupku podle 22 odst. 1 písm. f) a § 23a odst. 1 písm. a) zák. č. [200/1990](#) Sb. Protiprávního jednání se obviněný J. M. dopustil tím, že dne 8. 3. 2003 v 00.45 hodin řídil v obci L. motorové vozidlo zn. Trabant, přestože nebyl držitelem řidičského oprávnění, vozidlo nemělo platnou technickou prohlídku a nebylo řádně pojištěno pro případ škod způsobených provozem tohoto vozidla. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 7.500,- Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu jednoho roku ode dne právní moci tohoto rozhodnutí a povinnost nahradit náklady řízení. O doručení rozhodnutí byla požádána Policie ČR Obvodní oddělení S., a to stejným přípisem jako v případě předvolávání obviněného J. M. k ústnímu jednání o přestupku. Z úředního záznamu sepsaného policejním inspektorem nstržm. H. se podává, že dne 28. 8. 2003 byl proveden pokus o doručení předmětné písemnosti obviněnému J. M. Tento písemnost odmítl převzít. Za přítomnosti P. H., J. H. a stržm. V. z OOP S. byl obviněný J. M. seznámen s obsahem doručované písemnosti. Po seznámení byl vyzván, aby si písemnost převzal, což odmítl. Na rozhodnutí Městského úřadu S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, byla vyznačena právní moc dnem 19. 9. 2003 a vykonatelnost dnem 29. 9. 2003.

Podle tehdy platného ustanovení § 51 odst. 1 zák. č. [71/1967](#) Sb. se rozhodnutí účastníkovi řízení oznamuje doručením písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Den doručení rozhodnutí je dnem jeho oznámení.

Podle ustanovení § 54 odst. 2 zák. č. [71/1967](#) Sb. je odvolání třeba podat ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, nestanoví-li jinou lhůtu zvláštní právní předpis.

Podle § 52 odst. 1 zák. č. [71/1967](#) Sb. rozhodnutí, proti kterému se nelze odvolat (podat rozklad), je v právní moci. Podle odst. 2 je rozhodnutí vykonatelné, jestliže se proti němu nelze odvolat (podat rozklad) nebo jestliže odvolání (rozklad) nemá odkladný účinek.

Podle § 24 zák. č. [71/1967](#) Sb., ve znění platném ke dni doručování rozhodnutí správního orgánu, tj. ke dni 28. 8. 2003, platilo, že důležité písemnosti, zejména rozhodnutí, se doručují do vlastních rukou (§ 24 odst. 1). Nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl (§ 24 odst. 2). Odepřel-li adresát bezdůvodně písemnost přijmout, je doručena dnem, kdy její přijetí bylo odepřeno; na to musí doručovatel adresáta upozornit (§ 24 odst. 3).

Z ustanovení § 24 zák. č. [71/1967](#) Sb. vyplývá, že doručovatel musí na doručence poznamenat nejen vlastní odepření s datem a důvodem odepření, ale zejména to, že bylo dáno poučení o následku bezdůvodného odepření přijetí písemnosti ve smyslu § 24 odst. 3 zák. č. [71/1967](#) Sb., tzn. že při bezdůvodném odepření přijetí se považuje písemnost za doručenu dnem, kdy přijetí bylo odepřeno. Nebylo-li dáno adresátovi takové poučení o následku odepření přijetí písemnosti, nelze považovat písemnost za doručenu a je nutné doručování opakovat.

Nejvyšší soud se ztotožnil s námitkou obsaženou ve stížnosti pro porušení zákona, tj. že z dosud provedeného dokazování nebylo jednoznačně prokázáno, že by obviněný J. M. byl poučen podle § 24 odst. 3 zák. č. [71/1967](#) Sb. o následcích bezdůvodného odepření přijetí rozhodnutí. Doručení rozhodnutí je přitom nezbytnou podmínkou pro počátek běhu lhůty pro podání odvolání a následně pro nabytí právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí (§52 odst. 1, 2 zák. č. [71/1967](#) Sb.).

Trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. se dopustí, kdo zmaří nebo podstatně ztíží výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu tím, že vykonává činnost, která mu byla zakázána. Objektem tohoto trestného činu je zájem na řádném výkonu rozhodnutí státních orgánů. Trestněprávní ochrana je tímto ustanovením poskytována nejen řádnému výkonu pravomocných rozhodnutí, ale též výkonu rozhodnutí, která v době činu sice nebyla pravomocná, ale byla vykonatelná.

Posouzení, zda rozhodnutí správního orgánu, jímž byl mimo jiné uložen zákaz řízení motorových vozidel, nabylo či nenabylo právní moci, je předběžnou otázkou ve smyslu § 9 odst. 1 tr. ř., kterou je třeba vyřešit pro rozhodnutí o vině pachatele trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Ze spisu Okresního soudu v Příbrami vedeného pod sp. zn. 1 T 150/2003 bylo zjištěno, že ve věci byl jako svědek slyšen policejní inspektor M. H., který osobně doručoval rozhodnutí Městského úřadu S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, obviněnému J. M. Tento vypověděl, že doručování proběhlo v pohostinství v obci H. Obviněný odmítl převzít uvedenou písemnost, a proto byl poučen o tom, že pokud si písemnost nepřevzme, bude s obsahem seznámen a písemnost bude odeslána zpět na Městský úřad S. Písemnost mu byla přečtena za účasti další osoby. O jednání

sepsal úřední záznam. Z odůvodnění rozsudku Okresního soudu v Příbrami ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. 1 T 150/2003, vyplývá, že dle názoru nalézacího soudu bylo rozhodnutí Městského úřadu S. obviněnému řádně doručeno. O tom, že by obviněného poučil o následcích nepřijetí písemnosti, tj. že při bezdůvodném odepření přijetí se považuje písemnost za doručenu dnem, kdy přijetí bylo odepřeno, svědek nevyprávěl.

Z usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, kterým bylo odvolání obviněného J. M. podle § 256 tr. ř. zamítnuto, vyplývá, že odvolací soud, pokud jde o vyřešení otázky doručení rozhodnutí Městského úřadu S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, obviněnému J. M., se zcela ztotožnil se závěry nalézacího soudu. Také on dospěl k závěru, že při doručování písemnosti policií bylo postupováno zcela zákonným způsobem.

S ohledem na shora citovaná ustanovení tehdy platného správního řádu lze konstatovat, že jak nalézací soud, tak soud odvolací při posuzování předběžné otázky, tj. zda rozhodnutí Městského úřadu S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, bylo řádně obviněnému doručeno a nabylo právní moci, postupovaly v rozporu s ustanoveními zák. č. [71/1967](#) Sb. platnými v době doručování. Z provedených důkazů jednoznačně nevyplývá, že by základní podmínka pro řádné doručení správního rozhodnutí uvedená v ustanovení § 24 odst. 3 zák. č. [71/1967](#) Sb. splněna byla a mohla tak začít běžet lhůta k podání odvolání a následně mohlo takovéto rozhodnutí nabýt právní moci.

Trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. se může dopustit pouze pachatel, který zmaří nebo podstatně ztíží výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu tím, že vykonává činnost, která mu byla zakázána. Musí se přitom jednat o rozhodnutí, která v době spáchání činu byla pravomocná, případně, která v době činu sice nebyla pravomocná, ale byla vykonatelná.

Z provedených důkazů není možno jednoznačně dovodit, že by rozhodnutí Městského úřadu S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, bylo obviněnému J. M. řádně doručeno a v době spáchání skutku, tj. dne 17. 10. 2003, bylo v právní moci.

Za takto vymezeného stavu nelze bezpochyby dospět k závěru, že obviněný J. M. svým jednáním naplnil objektivní stránku trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., neboť nebylo najisto prokázáno, že vykonával dne 17. 10. 2003 činnost, která mu byla zakázána.

Pokud se Krajský soud v Praze za takto zjištěného stavu věci v odvolacím řízení ztotožnil se závěry soudu prvního stupně a odvolání obviněného J. M. zamítl, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanovení § 256 tr. ř. Je také zřejmé, že odvolací soud v rozporu s ustanovením § 254 odst. 1 tr. ř. řádně nepřezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroků rozsudku, proti nimž bylo odvolání obviněným J. M. podáno, a nesplnil tak svou přezkumnou povinnost. V řízení předcházejícím porušil též ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. M.

Nejvyšší soud považuje za plně důvodnou i další námitku uvedenou ve stížnosti pro porušení zákona, která se týká rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005.

Ze spisu Okresního soudu v Příbrami vedeného pod sp. zn. 2 T 27/2005 bylo zjištěno, že rozsudkem ze dne 27. 4. 2005 byl obviněný J. M. uznán vinným trestnými činy maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zák., dílem dokonaným, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák.

Trestných činů se obviněný J. M. dle výroku o vině dopustil tím, že dne 5. 2. 2004 okolo 23.25 hodin po předchozím požití alkoholických nápojů v obci H., okr. P., řídil osobní motorové vozidlo zn. Lada 2101 bez platné SPZ, a to přesto, že mu byl rozhodnutím Městského úřadu S. ze dne 20. 8. 2003, sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, uložen zákaz řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců, který nabyl právní moci dne 13. 9. 2003, a poté, co byl hlídkou Policie ČR, ve složení pprap. P. a pprap. P., učiněn pokus o jeho zastavení a kontrolu, objel policejní vozidlo, které jej zastavilo, a pravou stranou svého vozidla srazil poškozenou pprap. H. P., čímž jí způsobil lehké zranění spočívající v odřenině levé dlaně a poranění lýtka levé nohy, přičemž provedení útoku bylo způsobilé přivodit poškozené závažné mozkomíšní, páteřní a končetinové zranění s dobou léčení přesahující 6 týdnů.

Za to mu byl uložen podle § 155 odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání tří roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byl obviněný zavázán zaplatit na náhradě škody poškozené Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra ČR se sídlem P., N. M., částku 449,- Kč.

Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená H. P., bytem S., N. P., okres P., odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

K odvolání obviněného rozhodoval Krajský soud v Praze, který rozsudkem ze dne 21. 6. 2005, sp.zn. 10 To 251/2005, podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. napadený rozsudek zrušil a za podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněného uznal vinným trestnými činy maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písmo c) tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) tr. zák.

Těchto trestných činů se obviněný J. M. podle výroku o vině dopustil tím, že dne 5. 2. 2004 okolo 23.25 hod. po předchozím požití alkoholických nápojů v obci H., okres P., řídil osobní vozidlo Lada 2101 bez platné SPZ, a to přesto, že mu byl rozhodnutím Městského úřadu v S. ze dne 20. 8. 2003 uložen zákaz řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců, a poté, co byl hlídkou Policie ČR, ve složení pprap. P. a pprap. P., učiněn pokus o jeho zastavení a kontrolu, objel policejní vozidlo, které jej zastavilo, a pravou stranou svého vozu srazil pprap. P., která tak utrpěla odřeninu levé dlaně a poranění lýtka levé nohy.

Za to mu byl uložen podle § 155 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání dvou let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Výrok o náhradě škody nedoznal změn oproti rozhodnutí soudu prvního stupně.

Jak vyplývá ze shora uvedeného výčtu, okresní soud řešil jako předběžnou otázku, zda rozhodnutí Městského úřadu S., sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003, nabylo právní moci, a dospěl k závěru, že obviněný byl o přestupkovém řízení informován a rozhodnutí přestupkového úřadu mu bylo policistou, který prováděl doručení, řádně doručeno podle správního řádu a sankce mu byla uložena pravomocně. Ke stejnému závěru pak při řešení této otázky dospěl odvolací soud.

Lze konstatovat, že stejně jako v trestní věci Okresního soudu v Příbrami ve věci vedené pod sp. zn. 1 T 150/2003 měl senát téhož soudu rozhodující v trestní věci vedené pod sp. zn. 2 T 27/2005 k dispozici přestupkový spis Městského úřadu S., sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003. Při posuzování předběžné otázky ohledně toho, zda rozhodnutí Městského úřadu S. nabylo právní moci, dospěl senát ke shodným závěrům, jako samosoudkyně ve věci, sp. zn. 1 T 150/2003 (i odvolací soud), s nimiž se následně ztotožnil i soud odvolací.

O tom, že doručení rozhodnutí Městského úřadu S. tak, jak bylo provedeno Policií ČR OOP S., nebylo

v souladu s tehdy platnými ustanoveními zák. č. [71/1967](#) Sb., bylo pojednáno shora a učiněné závěry lze také plně na tento zkoumaný případ aplikovat.

Pokud se tedy odvolací soud se závěrem soudu I. stupně o řádném doručení rozhodnutí a s tím spojenými právními důsledky bez dalšího ztotožnil, nesplnil svoji přezkumnou povinnost a pochybil, když dospěl k závěru, že shora popsáním jednáním obviněného J. M. byly naplněny zákonné znaky trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a obviněného J. M. sám tímto trestným činem uznal vinným. Takovýmto postupem porušil odvolací soud zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 259 odst. 3 tr. ř. a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. M.

Pro úplnost je třeba uvést, že obviněný J. M. byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 31. 10. 2005, sp.zn. 4 T 167/2004, ve znění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2006, sp.zn. 9 To 137/2006, za trestný čin krádeže spáchaný ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 k § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b) tr. zák., který spáchal řadou útoků v době od 22. 1. 2002 do 12. 12. 2003, a byl mu uložen podle § 247 odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. souhrnný trest odnětí svobody v trvání 5 roků, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. byl obviněnému uložen trest propadnutí věci, a to raznice. Rovněž bylo rozhodnuto o náhradě škody. Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Příbrami ze dne 27. 4. 2005, sp.zn. 2 T 27/2005, ve znění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, sp.zn. 10 To 251/2005, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 4. 2006, sp. zn. 9 To 137/2006, rozhodl mimo jiné o odvolání obviněného J. M. tak, že je podle § 256 tr. ř. zamítl.

Kromě stížností pro porušení zákona namítaných pochybení Nejvyšší soud zjistil, že obviněný J. M. byl předvolán k ústnímu jednání o přestupku, které se mělo konat dne 19. 8. 2003 v 8.30 hodin v budově Městského úřadu S. Předvolání bylo učiněno prostřednictvím Policie ČR, přitom z úředního záznamu není ani v tomto případě zřejmé, že by obviněný byl poučen ve smyslu ustanovení § 24 odst. 3 zák. č. [71/1967](#) Sb. o následcích bezdůvodného odepření převzetí písemnosti, když doručující policista vycházel z žádosti o doručení písemnosti Městského úřadu S., která takovéto poučení neobsahuje.

Podle § 74 odst. 1 zák. č. [200/1990](#) Sb. o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Z uvedeného výčtu se podává, že vedle již zmíněných pochybností ohledně řádného doručení rozhodnutí Městského úřadu S. obviněnému J. M. lze konstatovat, že o ústním jednání o přestupku konaném dne 19. 8. 2003 obviněný J. M. řádně uvědoměn nebyl, když předvolání k ústnímu jednání o přestupku na den 19. 8. 2003, učiněné prostřednictvím Policie ČR, neobsahuje již zmiňované poučení o následcích bezdůvodného odepření přijetí písemnosti. Bez řádného vyrozumění o termínu konání ústního jednání o přestupku nelze o takovém přestupku vůbec jednat a rozhodovat.

Podle § 20 odst. 1 zák. č. [200/1990](#) Sb. přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie. Podle odst. 2 se do běhu lhůty podle odstavce 1 nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.

Jelikož se obviněný J. M. měl přestupku projednávaného Městským úřadem S. pod sp. zn. OD-563-Kr-110/SŘ-2003 dopustit dne 8. 3. 2003, a od jeho spáchání tak uplynula doba delší jak jeden rok,

nelze takovýto přestupek v současné době již projednat (§ 20 odst. 1 zák. č. [200/1990](#) Sb.).

Se zřetelem k výše uvedeným skutečnostem Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. pod bodem I. vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 10 To 128/2004, byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 256 tr. ř. a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. M.

Napadené usnesení zrušil. Nejvyšší soud také zrušil rozsudek Okresního soudu v Příbrami ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. 1 T 150/2003, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Po zrušení obou citovaných rozhodnutí se trestní věc dostala do stadia jejího projednání před soudem prvního stupně. Nejvyšší soud shledal procesní podmínky pro aplikaci ustanovení § 271 odst. 1 tr. ř., tj. mohl učinit vlastní rozhodnutí, aniž by měnil skutkový stav oproti skutkovým zjištěním soudu prvního stupně, byv přitom omezen ustanoveními § 2 odst. 11, odst. 12 tr. ř., tj. zásadami bezprostřednosti a ústnosti. Nejvyšší soud konstatuje, že již v řízení před soudem prvního stupně byly vyčerpány všechny dosažitelné důkazy, jež byly opatřeny a provedeny za součinnosti stran, a na základě výsledků takto provedené dokazování nemohl spolehlivě uzavřít, že skutek, který je uveden v návrhu na potrestání, jež byl předmětem rozhodování v hlavním líčení, je trestným činem. Tato procesní situace zakládá důvod k zprošťujícímu výroku učiněnému podle § 226 písm. b) tr. ř., a proto Nejvyšší soud obviněného J. M. zprostil návrhu na potrestání pro skutek, který je podrobně specifikován ve výroku tohoto rozsudku, a který byl právně kvalifikován jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Pod bodem II. Nejvyšší soud vyslovil, že pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 10 To 251/2005, byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 259 odst. 3 tr. ř. a v řízení předcházejícím též v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. M. Napadený rozsudek zrušil. Současně zrušil výrok o souhrnném trestu z rozsudku Okresního soudu v Příbrami ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 4 Tz 167/2004, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2006, sp. zn. 9 To 137/2006. Nejvyšší soud také zrušil všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 270 odst. 1 tr. ř. bylo přikázáno Krajskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Nejvyšší soud v této souvislosti zdůrazňuje, že krajský soud je podle § 270 odst. 4 tr. ř. vázán právním názorem, který shora vyslovil Nejvyšší soud, a je povinen provést nařízené procesní úkony.

To v konkrétním případě znamená, že opětovně rozhodne o vině obviněného J. M., v souladu s vysloveným právním názorem a při novém rozhodování o trestu bude respektovat všechna zákonná ustanovení pro ukládání trestu. Přitom vezme v úvahu, že obviněný J. M. byl odsouzen pro majetkovou trestnou činnost rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 31. 10. 2005, sp.zn. 4 T 167/2004, ve znění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2006, sp.zn. 9 To 137/2006, kdy trestné činy spáchané podle shora citovaných rozhodnutí (sp. zn. 2 T 27/2005, sp. zn. 4 T 167/2004) jsou spolu v souběhu (obviněnému byl také správně rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 31. 10. 2005, sp.zn. 4 T 167/2004, ve znění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2006, sp. zn. 9 To 137/2006, ukládán souhrnný trest), a bude proto třeba v případě ukládání trestu obviněnému uložit souhrnný trest ve vztahu k citovaným rozhodnutím. Nejvyšší soud v této souvislosti zdůrazňuje, že v novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v neprospěch obviněného J. M., a tedy ani k uložení přísnějšího trestu, neboť Nejvyšší soud vyslovil, že zákon byl porušen v neprospěch obviněného (§ 273 tr. ř.).

Další články:

- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)
- [Územní plán](#)
- [Základní vzdělávání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)